

Op dieselfde dag na die ontvangs van die brief van Klaas van Rysse, die Sekretaris van die Kommissie, het die Uitvoerende Raad besluit: „De aangestelde Commissie onder dankbetuiging te bedanken, het geheele plan en bestek af te keuren en op een later tydstep op deze zaak terug te komen.”⁷⁾

(Word vervolgd).

(7) U.R.B. 251/87 dd. 21/7/1887.

Die Oorsprong van ons Straatname

IV

Twee persone het gegewens ingestuur in verband met die oorsprong van die naam **Prinsepark** of **Prinsepark**.

Adv. George Findlay beweer „that Princess Park was called after Princess Christian, who contributed to the Home for the Aged Poor, which was called after her”. Hy sluit ook ’n aftekening van die „Royal Engineers Compass Survey Map” van 1879 in waarop ’n gedeelte van Pretoria-Wes voorkom. Die terrein waarop die park later aangelê is, was toe nog ’n oop stuk grond en het gedeeltelik binne die Reisesbaan geval.

Hierteenoor berig mnr. H. P. H. Behrens egter die volgende: „Op 19 Oktober is prins Christian Victor van Schleswig-Holstein, ’n kleinseun van koningin Victoria wat in die Suid-Afrikaanse oorlog geveg het, in Pretoria aan maagkoors oorlede. In 1904 het sy moeder, prinses Christian, die vrou van prins Christian van Schleswig-Holstein, haar seun se graf in Pretoria kom besoek. (Die gesneuwelde prins se grafsteen staan vandag nog in die ou kerkhof.) Sy het onder andere die hoeksteen van die Prinse Christian Tehuis (wat onlangs na Nu-Muckleneuk verskuif is) gelê. Die tehuis was destyds regoor die park geleë wat toe nog geen amptelike naam gehad het nie.

„Daar is toe besluit om die park na die gesneuwelde prins te vernoem en dit „Prince’s Park” te noem.

„Vir jare egter was die park bekend as „Princess Park’ wat natuurlik verkeerd is.

„Tans gebruik die Munisipaliteit die Afrikaanse naam „Prinsepark’ wat taalkundig nie heeltemal reg is nie, maar omdat die park nou al so bekend geraak het en dit die benaming „Prins se Park” vermy, word met hierdie benaming aangegaan.” Tot so ver mnr. Behrens

By gebrek aan nadere dokumentêre bewyse is dit moeilik om te sê watter van die twee bewerings die regte is.

Oor **Rider Haggardstraat** dra dr. W. Punt nog die volgende besonderhede by: Die straat volg nl. ongeveer die pad wat Rider Haggard elke môre afgestap het vanaf sy woning, Jess's Cottage, na sy kantoor in die hoogeregshof.

Hier volg nou 'n verdere behandeling van die herkoms van die straatname van Pretoria-Sentraal.

Andriesstraat heet na Andries Francois du Toit, die persoon wat die stad uitgemeet het en ook die eerste landdros alhier was. Du Toitstraat is ook na hom genoem — sien **Pretoriana**, deel I, No. 2, p. 17. 'n Ander uitleg is egter dat dit genoem is na veldkornet Andries van der Walt (Vgl. J. J. Pieterse, Die Geskiedenis van Pretoria tot 1877, M. A.verhandeling, Pretoria 1942, p. 82.)

Kerkstraat en **Kerkplein** staan natuurlik in verband met die kerkgebou wat in die middel van die plein gestaan het en in 1905 afgebreek is.

Paul Krugerstraat was vroeër bekend as **Markstraat**, 'n naam wat herinner aan die dae toe op die Kerkplein, waaroor die straat loop, ook mark gehou is. Die verdoping het in 1883 plaasgevind.

Scheidingstraat was die ou grens van die dorp aan die suide, vandaar die naam.

Schoemanstraat heet na die bekende kommandant-generaal Stephanus Schoeman. Hy is in 1810 in die distrik van Oudtshoorn gebore. In 1854 volg hy Piet Potgieter op as kommandant-generaal van Zoutpansberg, en word in 1858 kommandant-generaal van die Suid-Afrikaanse Republiek. By afwesigheid van M. W. Pretorius na 1860 tree hy ook op as waarnemende staatspresident. Na 1862 tree hy uit die openbare lewe en bly in Pretoria woonagtig tot sy dood, 19 Junie 1890. (Eeufees-Album, p. 19.)

Schubartstraat: Anton Frederik Schubart, Nederlander van geboorte en opgelei aan die Universiteit van Utrecht, was staatssekretaris onder president M. W. Pretorius, maar is later deur die Volksraad van die Suid-Afrikaanse Republiek ontslaan. Nog later word hy hoof van die Staatsmuseum in Pretoria en sterf in die begin van die jare 90. (N. Mansvelt, De Betrekkingen tusschen Nederland en Zuid-Afrika, p. 105, en S. P. Engelbrecht, Geskiedenis van die Nederlandse Hervormde Kerk van Afrika, 2e druk, p. 284.)

Hy word deur G. J. W. du Toit beskryf as „'n klein mannetjie met 'n boggelrug”. (Aangehaal deur J. J. Pieterse, p. 82.)

Sentraalstraat: Op ou kaarte kom hierdie straat nie voor nie, trouens dit kon toe nouliks as **sentraal** gegeld het. Nader inligting oor die ontstaan van hierdie straat sal verwelkom word.

Shepherdstraat: Volgens een bron is hierdie straat na die Shepherd-familie genoem. (Verder besonderhede van die familie is my nie bekend nie.) 'n Ander uitleg is dat dit genoem is na die „Home of the Good Shepherd” wat in die straat geleë was. Indien iemand nader informasie kan verskaf, sal dit baie verwelkom word.

Skinnerstraat en Skinnerlaan heet na landdros W. Skinner. In die Eeufees-Album van Pretoria (p. 18) verskyn 'n portret van hom met die onderskrif: „William Skinner, gebore in Kantelberg op 10 Febr. 1828, oorlede te Pretoria 15 Junie 1885. Vanaf Desember 1867 was hy verskeie jare landdros van Pretoria.”

Sir John Kotze beskryf hom as 'n „quaint and quiet man”, en vervolg: „An Englishman by birth, he had migrated to the Transvaal with his brother-in-law Devereux in the early fifties. They were builders and carpenters, and together they erected the old Dutch Church with its four gables on the square in the centre of the town.” Kotze vertel verder dat Skinner se woning, „the Bungalow”, hom veral opgeval het toe hy die dag in Pretoria aangekom het en met Markstraat afgery het. Dit was links van die straat geleë. Sowat 'n jaar later het hy die huis gekoop en self daar gaan woon. Skinner het toe verhuis na sy plasie, „two miles out of town to the west of the race-course, called „Skinners' Court”. (Sir John Kotze, Biographical Memoirs and Reminiscences, pp. 406, 408, 409.)

F. J. du T. Spies.

Heloise Greenlees

remembers a

Fashionable Wedding in Occupied Pretoria

It was a glorious Spring day in 1880, and the little village of Pretoria was arrayed in beauty. The fruit trees in the gardens were in their full glory; the little pink roses on the hedges were holding up their heads to the sun, and smilingly opened their petals as if to say, “Hail Smiling Morn.” The willow trees with their graceful fresh green flowing robes, next the